

*Бекітемін:
«Күншуақ» жекеменшік
бөбекжай- бақшасының
әдіскері А.Ә.Жақсылықова*

«Наурыз жыл басы» «Тіл ашар рәсімі»

(Ересектер, «Ер Төстік» тобының ұйымдастырылған ертеңгілігі)

*Тәрбиеші: Ходжа-Ахметова.К
Әміреева А*

Таушық ауылы, 20.03.2025жыл.

Тақырыбы: «Наурыз жыл басы» «Тіл ашар рәсімі»

Мақсаты: Балаларға ұлыстың ұлы күні Наурыз туралы мағлұмат беру. Балаларды елін, Отанын сүйуге, ұлттық салт-дәстүрін дәріптеуге тәрбиелеу. Имандылық, инабаттылық, ізеттілік қасиеттерін қалыптастыру. Қазақ халқының ежелден сақталып, атадан балаға мұра етіп қалдырған салт-дәстүрін, наурыз мерекесінің мәнін түсіндіру, әрі дамыту және көркейту.

Көрнекіліктер: Самаурин, асықтар, арқан жіп, орамал, ошақ, қазан, шашу т.б. (Киіз үйдің ішіне дастархан жайылған, мерекеге орай жабдықталған. Балалар ұлттық киімдерімен келеді. Наурыз мерекесіне арналған ертеңгілік. Әсем әуен ойнап тұрады. Қонақтар дастархан басына жайғасады)

Келін: Армысыздар, құрметті қонақтар! Дәстүрімізге айналған Ұлыстың ұлы күні Наурыз мерекесі құтты болсын! Күлімдеген шуақты көктеммен бірге қазақ даласына жер әлемді жайнатып, әнші құстарды сайратып, Наурыз тойын тойлатып Жаңа жыл келді жерімізге.

Наурыз мерекесі күн мен түннің теңелетін күн ұлы мереке. Наурыз күнін халқымыз жаңа жылдың басы – Ұлыстың ұлы күні деп есептеп, зор қуанышпен қарсы алған. Ұлттық салт-дәстүріміз, ойын сауығымыз бәрі қамтылатын ұлы мереке. Олай болса келіндер бәріміз Жаңа жылымызды, ұлыстың ұлы күнін бірге тойлайық.

(осы кезде әжесі мен немересі келіп төрге жайғасады)

Келін: Бүгін наурыз мерекесімен тұспа-тұс келген той мерекемізді атап өткелі тұрмыз. Айару қызымыздың тілашар мерекесіне қош келдіңіздер! Әжесі, бізге алыстан қонақ келе жатқан сияқты. Барып көріп келейін.

(осы кезде айарудың нағашы жұрты қонаққа келеді)

Келін: Қош келдіңіздер! Төрлетіңіздер! Наурыз құтты болсын! Астан, дәмнен алып отырыңыздар!

Нағашы әжесі: Наурыз құтты болсын! Ұлыстың ұлы күні құтты болсын!

Әже: Бүгін немерем Айару «Күншуақ» бөбекжай – бақшасына тарыдай боп кіріп, таудай боп аяқтағалы жатыр. Бұйырса мектеп табалдырығына алғаш рет қадам басады. Осыған орай шаңырағымызда Наурыз мерекесі қарсаңында тұспа тұс келген мерекемізді бірге тойлайық.

Нағашы әжесі: Жиеннің тойы құтты болсын! Оң болсын! Білімді зейінді азаматша боп өсе берсін!

Келін: Тілашар бұрын баланың сөйлей бастаған сәтін атап өту дәстүрі болған. Ауыл ақсақалдары оны шешен, болсын деп ата-бабаларының ізімен жүруге батасын берген. Бүгінде бұл дәстүр жаңа мағынаға ие болып, бала мектепке алғаш барғанда оның білім әлеміне егуін бейнелейді. Олай болса

мерекемізге қызымыздың достары да келіп жеткен сияқты. Мен барып қарсы алайын.

(осы кезде балалар әннен шашу төгеді)

Ән: «Наурыз мереке»

(балалар жайғасып отырады)

Әже: Әй, келінжан келген балаларға, қонақтарға наурыз көжеден дәм татқыз!

Келін: Қызым, қонақтарға дайындаған ұлттық тағамның қасиеттісі Наурыз көже пісті ме? Алып келейік. Қонақтарға дәм татқызайық.

(Айаруды ертіп наурыз көже әкеледі)

Әже: Наурыз құтты болсын, осы мейрам әр шаңыраққа бақыт, табыс, қуаныш әкелсін! Ақ мол болсын! Балалар сендер наурыз көже туралы не білесіңдер? (сұр ет, бидай, су, тұз, жүгері) Дұрыс айтасыңдар, балалар! Наурыз көжені дайындау үшін жеті түрлі тағам салады. Ал, қанекей наурыз көжеден дәм татыңыздар! Астан ұялмай алып отырыңыздар!

Келін: Келесі кезекті осынау қасиетті мерекеге наурызға арналған тақпақтарға береміз.

Күнтай:

Наурыз айы келіпті

Қар мұзы да еріпті

Көптен күткен халқына,

Мол ырысын беріпті.

Айдай:

Қыс өтіп, қар кетіп

Шырайлы жаз жетіп

Шаруаның кенелген

Мейрамы ежелден

Құтты болсын, Наурыз!

Әдемі:

Keң болсын қазағымның керегесі

Кетпесін Алла берген берекесі

Алаштың баласына нәсіп қылған

Құтты болсын Наурыз мерекесі

Алуа:

Жылдың басы-Наурыз!

Жердің басы-Наурыз!

Мерекеге арналсын,

Бүгінгі жыр әніміз.

Келін: Ұлттық ойын ойнайық, -деп кезекті ұлттық ойындарға берелік.

«Асық ату» ойыны.

Келін:Қазақтың салт-дәстүрлері керемет қой шіркін. Ұлыстың ұлы күнінде қызымыздың құрбыларына «шаш өру» ойынын ұйымдастырып жіберсек қайтеді.

«Шаш өру» ойыны

Келін:Ана сүтін ақтаймыз

Ата салтын сақтаймыз.

Шашу, шашу шашайық

Ақ сандықты ашайық

Бұл мереке бұл тойда

Керемет дәстүр жасайық.-деп қызымның нағашыларынан ескінің салт-дәстүрі бойынша кезекті дәстүрімізге берейік.

Нағашы әжесі:

Биссимиллах,ар-рахманир-рахим! Баланың мойнына қойдың ішегін ала келгенмін.Ата дәстүрі бойынша нағашысының малын ұрлап жасырын жасаған.Ал, біз жиенімізге осы дәстүрді орындайық деп шештік.

Таудай болсын талабың

Ашылсын тілің қарағым,

Оқу сіңіп санаңа,

Жарқырай берсін қабағың

Мақтанышы бола біл

Ата менен анаңның.

Әумин!

Әже: Немеремнің тілашар тойына құрметтеп келгендеріңе көп рахмет айтып жанұямыздың атынан сыйлығымды табыстайын.Орамал тон болмайды, жол болады. Қабыл алыңыз.Қолыңыз құтты болсын!Жиендеріңіз көбейе берсін!

Келін:Бауырласқан салтымыз

Бұзылмаған антымыз

Кең даланың ежелгі

Қазақ дейтін халқымыз

Өзге ұлттай біздің де

Бар дәстүр мен салтымыз-деп балапанның өз жұрты мен нағашы жұрт арасы бұдан әрі мың жылдық болсын деген ниетпен сыйластықтың құрметіне сый сияпатымызды табыстағымыз кеп тұр.

(Сыйлық үйлестіру)

Келін:Бүгінгі мерекемізді әрі қарай жалғастыра отырып,

Келе жатқан үзілмей бабасынан

Қазақ үшін қымбат жоқ баласынан

Әлі талай шығады нағыз шара

Қыздарымыз бишілердің арасынан

Кішкентай мың бұралған биші қыздарымыздатойымызға келіп қалыпты.Биші

қыздарымызды Қамажай биімен ортаға шақырамыз. Қабыл алыңыздар!

Би: «Текемет»

Келін: Олай болса сері жігіттерімізді бәйге биімен шақырайық.

Би: «Бәйге»

Келін: Керемет! Жігіттеріміз өнерлі екен.Жарайсыңдар!

Әже:-Өркенің өссін! Жарайсыңдар!

Келін: Бүгін бәрі тамаша! Бәрі көңілді!Өйткені,бүгін бізде ұлы той!

Қанекей,тойға келген сылқым қыздарымыз бен ержүрек ұлдарымыз қайда екен? Ұлыстың ұлы күнінде ұлттық ойындармен ортаның сәнін аша түссін.Ортада «Ақсерек, көксерек» ойыны.

Ойын: «Ақсерек, көксерек»

Келін: Шалқытып мерекеде ән салайық

Өнерпаз қыздарымызға тамсанайық

Өнердің аспанына асқақтасын,

Күйші көмей,әншілерді қарсы алайық.-деп әннен шашу алып келген әнші қыздарымызды қарсы алайық.

Ән: «Анашым қартаймашы»

Ортаға шығып әсем әнмен көңіл көтеріп биге шығыңыздар.Бүгін ұлы той!
Ұлы тойда ән мен бірге би билейік.

Келін: Біздің халқымыз осындай тамаша,тәрбиелік мәні зор салт-дәстүрге бай халық.Енді «Қол күрес» ойынын ойнатайық.

Келін:Ұлыс күні қазан толса,

Ол жылы ақ мол болар.

Ұлы кісіден бата алса,

Сонда оның жолы болар.-деп асымыздың батасын алайық.

Келін:

Наурыз тойын тойладық міне ағайын,

Амандықпен туа берсін күн сайын.

Бақыт тілеп,бақ тілеп халқымызға

Мерекенің шымылдығын жабайық.

Молшылық пен тыныштық боп жерімізде,

Бейбітшілік нық болсын елімізде.

Достық пенен жайнай берсін отанымыз,

Желбіресін қазақ туы көгімізде- деп ұлы мерекемізді аяқтаймыз.

Қош сау болыңыздар!

